

Nowe prawo wodne – kąpieliska

Prof. dr hab. inż. Ziemowit Suligowski
Instytut Politechniczny PWSZ w Elblągu

Co roku nadchodzi sezon letni, z tym, że w polskich warunkach właściwy sezon turystyki w rejonach przywodnych jest relatywnie krótki. Jednak w poszczególnych latach, zwłaszcza w wybranych lokalizacjach, występują warunki sprzyjające jego wydłużeniu. Dorocznie pojawia się problem bezpiecznego korzystania z kąpielisk, co wymaga aktywności na poziomie lokalnym. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne [1] wprowadza szereg regulacji istotnie zmieniających zasady organizacji kąpielisk.

Nadrzędnym elementem ustawy pozostaje zachowanie zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości. W gospodarowaniu wodami uwzględnia się zasadę wspólnych interesów i wymaga się współdziałania administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności w zakresie pozwalającym uzyskać maksymalne korzyści społeczne. Zgodnie z zapisami ustawy gospodarowanie wodami prowadzi się w zgodzie z interesem publicznym, nie dopuszczając do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych zależnych od wód.

MIEJSCE KĄPIELISK W USTAWIE PRAWO WODNE

Zgodnie z art. 10. ustawy zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniu potrzeb ludności i gospodarki oraz ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie między innymi zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją. Jednak zagadnienia związane z kąpieliskami oraz miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpeli nie są skupione, ale są poruszane w różnych artykułach i rozdziałach ustawy. Stąd informacja efektywna jest rozproszona i jej uzyskanie wymaga odpowiedniej aktywności.

W ustawie sprecyzowano, że pod pojęciem kąpieliska rozumie się wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpeli. Kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych. Pod pojęciem klasyfikacji wody w kąpielisku rozumie się przyporządkowanie wody w kąpielisku do odpowiedniej klasy ze względu na jej właściwości, dokonane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie oceny jakości wody.

Obok kąpieliska w ustawie wprowadzono pojęcie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Pod tym pojęciem rozumie się wykorzystywany do kąpeli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem.

Do obszarów chronionych należą między innymi jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Pod pojęciem organizatora rozumie się osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która prowadzi kąpielisko lub miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli albo podjęła się organizacji kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli.

WODY WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI – WYMAGANIA FORMALNE

Zagadnienia wód wykorzystywanych do kąpeli są przedmiotem rozdziału drugiego ustawy. W art. 37 zapisano, że rada gminy określa, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, corocznie do dnia 20 maja sezon kąpielowy, który obejmuje okres między 1 czerwca a 30 września. Równocześnie rada gminy określa, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, corocznie do dnia 20 maja wykaz kąpielisk na terenie gminy lub na polskich obszarach morskich przyległych do danej gminy.

Organizator kąpieliska do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego sezon kąpielowy, w którym kąpielisko ma być otwarte, przekazuje wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta wniosek o umieszczenie w wykazie kąpielisk wydzielonego fragmentu wód powierzchniowych, na którym planuje utworzyć kąpielisko. Określono szczegółowe wymagania w stosunku do załączników do wniosku, który powinien zawierać:

- imię i nazwisko albo nazwę oraz adres organizatora,
- nazwę i adres kąpieliska oraz opis granicy kąpieliska na aktualnej mapie topograficznej albo ortofotomapie lub wykaz współrzędnych punktów załamania granicy kąpieliska,
- wskazanie długości linii brzegowej kąpieliska,
- wskazanie przewidywanej maksymalnej liczby osób korzystających dziennie z kąpieliska,
- wskazanie terminów otwarcia i zamknięcia kąpieliska,
- opis infrastruktury kąpieliska, w tym urządzeń sanitarnych,
- wskazanie sposobu gospodarki odpadami.

Ponadto do wniosku należy załączyć:

- kopię zgłoszenia wodnoprawnego wraz z zaświadczeniem o niezgłoszeniu sprzeciwu,
- informacje dotyczące planowanego kąpieliska:
 - a) aktualny profil wody w kąpielisku,
 - b) status kąpieliska w poprzednim sezonie kąpielowym (czynne, nieczynne) albo wzmianka, że wniosek dotyczy kąpieliska nowo utworzonego,

- c) ocena jakości wody i klasyfikacja wody w kąpielisku w poprzednim sezonie kąpielowym, jeżeli wniosek dotyczy istniejącego kąpieliska,
- d) udogodnienia i środki podjęte w celu promowania kąpeli,
- zgodę właściciela wód oraz właściciela gruntu przylegającego do kąpieliska na utworzenie kąpieliska.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta podaje do publicznej wiadomości projekt uchwały w sposób zwyczajowo przyjęty, określając formę, miejsce i termin składania uwag oraz propozycji zmian do tego projektu uchwały, nie krótszy niż 21 dni od dnia podania do publicznej wiadomości. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta rozpatruje uwagi oraz propozycje, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia upływu terminu ich składania.

Projekt uchwały wraz z wnioskami i dokumentami wójt, burmistrz lub prezydent miasta, najpóźniej do dnia 28 lutego, przekazuje do zaopiniowania Wodom Polskim, właścicielowi wód oraz właściwemu organowi Inspekcji Ochrony Środowiska i państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, a w przypadku kąpieliska położonego na: terenie parku narodowego – także dyrektorowi parku narodowego, polskich obszarach morskich – także właściwemu dyrektorowi urzędu morskiego, śródlądowej drodze wodnej – także właściwemu dyrektorowi urzędu żeglugi śródlądowej. Wody Polskie, właściciel wód, właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska, państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny, dyrektor parku narodowego, dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej oraz dyrektor urzędu morskiego wyrażają opinie do przekazanego projektu uchwały w terminie 14 dni. Brak opinii w tym terminie uznaje się za wyrażenie opinii pozytywnej.

Na obszarze parku narodowego kąpielisko może zostać utworzone, jeżeli nie sprzeciwiają się temu postanowienia planu ochrony parku narodowego albo planu zadań ochronnych oraz zasady udostępniania parku narodowego.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi i aktualizuje ewidencję kąpielisk. W ewidencji kąpielisk zamieszcza się następujące informacje dotyczące kąpieliska:

- 1) zawarte w wykazie kąpielisk,
- 2) o ocenie bieżącej i sezonowej jakości wody w kąpielisku oraz klasyfikacji,
- 3) o zakazie kąpeli i zaleceniach wydanych przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego.

Określono terminy wpisania do ewidencji, względnie jej aktualizacji. Organizator kąpieliska jest obowiązany niezwłocznie zgłosić zmianę posiadanych informacji zawartych w ewidencji kąpielisk.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do nieodpłatnego przekazywania informacji zawartych w ewidencji kąpielisk na wniosek właściciela wód, właściciela gruntu przylegającego do kąpieliska, właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego lub organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami. Prowadzenie ewidencji kąpielisk i przekazywanie informacji zawartych w tej ewidencji jest zadaniem z zakresu administracji rządowej.

MIEJSCE OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

W przypadku gdy nie jest uzasadnione utworzenie kąpieliska, rada gminy może wyrazić, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, zgodę na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli, funkcjonującego przez okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, określając sezon kąpielowy dla miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli.

Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli, w terminie nie krótszym niż 30 dni przed planowanym otwarciem miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli, przekazuje wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta wniosek o wyrażenie zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę oraz adres organizatora,
- 2) nazwę i adres miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli oraz opis granicy miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli na aktualnej mapie topograficznej albo ortofotomapie lub wykaz współrzędnych punktów załamania granicy miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli,
- 3) wskazanie długości linii brzegowej miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli,
- 4) wskazanie przewidywanej maksymalnej liczby osób korzystających dziennie z miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli,
- 5) wskazanie terminów otwarcia i zamknięcia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli,
- 6) wskazanie terminów poboru próbek wody,
- 7) opis infrastruktury miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli, w tym urządzeń sanitarnych,
- 8) wskazanie sposobu gospodarki odpadami.

Do wniosku załącza się:

- 1) zgodę właściciela wód oraz właściciela gruntu przylegającego do planowanego miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli,
- 2) informację, czy w poprzednich latach było w tym miejscu tworzone miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli albo kąpielisko,
- 3) uzasadnienie braku potrzeby utworzenia kąpieliska.

Projekt uchwały wraz z wnioskiem i dokumentami wójt, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje do zaopiniowania Wodom Polskim, właścicielowi wód oraz właściwemu organowi Inspekcji Ochrony Środowiska i państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, a w przypadku miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli położonego na: terenie parku narodowego – także dyrektorowi parku narodowego, śródlądowej drodze wodnej – także właściwemu dyrektorowi urzędu żeglugi śródlądowej, polskich obszarach morskich – także właściwemu terytorialnie dyrektorowi urzędu morskiego. Wody Polskie, właściciel wód, właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska, państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny, dy-

rektor parku narodowego, dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej i dyrektor urzędu morskiego wyrażają opinie do przekazanego projektu uchwały w terminie 7 dni. Brak opinii w tym terminie uznaje się za wyrażenie opinii pozytywnej.

Na obszarze parku narodowego miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel może zostać utworzone, jeżeli nie sprzeciwia się temu postanowienia planu ochrony parku narodowego albo planu zadań ochronnych oraz zasady udostępniania parku narodowego.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi i aktualizuje ewidencję miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel. W ewidencji zamieszcza się następujące informacje dotyczące miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel:

- 1) zawarte w uchwałach o wyrażeniu zgód na utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel,
- 2) o ocenie bieżącej jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel oraz o zakazie kąpiel i zaleceniach wydanych przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego.

Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel jest obowiązany niezwłocznie zgłosić zmianę posiadanych informacji zawartych w ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta przechowuje dokumentację stanowiącą podstawę do dokonania wpisu do ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel, w tym wniosek wraz z załącznikami, przez okres 10 lat od dnia dokonania wpisu danego miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel do tej ewidencji.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do nieodpłatnego przekazywania informacji zawartych w ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel na wniosek właściciela wód, właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego lub organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami. Prowadzenie ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel i przekazywanie informacji zawartych w tej ewidencji jest zadaniem z zakresu administracji rządowej.

JAKOŚĆ WODY

Jakość wody w kąpielisku oraz miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel powinna odpowiadać wymaganiom określonym w przepisach. Państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny jest obowiązany do nieodpłatnego, niezwłocznego przekazywania wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji dotyczących oceny jakości wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel, klasyfikacji wody w kąpielisku oraz zakazu kąpiel. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta zamieszcza te informacje odpowiednio w ewidencji kąpielisk lub w ewidencji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel.

Państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny jest obowiązany do nieodpłatnego, niezwłocznego przekazywania organizatorowi pochodzących z kontroli urzędowej informacji dotyczących ocen jakości wody w kąpielisku

i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel oraz klasyfikacji wody w kąpielisku.

Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel wykonuje badanie jakości wody nie wcześniej niż 10 dni przed dniem rozpoczęcia funkcjonowania tego miejsca oraz przynajmniej raz w trakcie jego funkcjonowania, a także każdorazowo w przypadku wzrokowego stwierdzenia zanieczyszczenia wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel. Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel informuje państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego o planowanym terminie wykonania badań jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel.

Organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel przekazuje, w terminie nie dłuższym niż 3 dni od dnia otrzymania wyniku badania, właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu wyniki badań oraz informacje o wystąpieniu zmian, które mogą wpływać na pogorszenie jakości wody. Na podstawie wyników badania jakości wody, wykonanych i dostarczonych przez organizatora miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel, państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny dokonuje bieżącej oceny jakości wody, czy spełnia ona wymagania określone w przepisach.

Jeżeli wyniki badań wykonanych przez organizatora miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel wskazują na to, że woda w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel nie spełnia wymagań określonych w przepisach, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny przeprowadza kontrolę urzędową.

Po podjęciu uchwały wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedstawia właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu informację o liczbie kąpielisk i podaje przyczynę zmian liczby kąpielisk w porównaniu do poprzedniego sezonu kąpielowego. Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk i podaje przyczynę zmian liczby kąpielisk w porównaniu do poprzedniego sezonu kąpielowego. Do informacji dołącza się wykaz kąpielisk.

Organizator kąpieliska oraz organizator miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel są obowiązani oznakować kąpielisko. Jeżeli wprowadzono stały zakaz kąpiel, właściwy wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany oznakować obszar czytelną informacją o zakazie kąpiel. W przypadku zaprzestania prowadzenia przez organizatora kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel tracą one swój status, a organizator jest obowiązany oznakować obszar czytelną informacją o zaprzestaniu prowadzenia kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel i usunąć oznakowanie tych miejsc niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia zamknięcia odpowiednio kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiel.

Organizatorzy kąpielisk mogą łączyć kąpieliska w przypadku gdy:

- 1) kąpieliska sąsiadujące ze sobą nie dzieli żadna fizyczna odległość,

- 2) kąpieliska uzyskały zbliżoną klasyfikację oceny jakości wody w 4 poprzednich sezonach kąpielowych,
- 3) profile wody w kąpieliskach wskazują na wspólne czynniki ryzyka lub ich brak.

Organizatorzy kąpielisk mogą dokonywać podziału kąpielisk, gdy jest to uzasadnione jakością wody w kąpielisku lub jego częścią lub bezpieczeństwem osób korzystających z kąpieliska.

Kąpielisko może funkcjonować, jeżeli jakość wody w nim sklasyfikowano co najmniej jako dostateczna. Jeżeli jakość wody w kąpielisku sklasyfikowano jako kąpielisko, może ono funkcjonować pod warunkiem podjęcia działań mających na celu:

- 1) ochronę zdrowia ludzkiego i poprawę jakości wody, w tym wprowadzenia zakazu kąpiei w danym sezonie kąpielowym albo tymczasowego zakazu kąpiei,
- 2) ustalenie przyczyn nieosiągnięcia dostatecznej klasyfikacji jakości wody w kąpielisku,
- 3) zapobieżenie, zmniejszenie lub wyeliminowanie przyczyn zanieczyszczenia wody w kąpielisku,
- 4) przekazanie społeczeństwu informacji dotyczącej jakości wody w kąpielisku w sposób niebudzący wątpliwości co do stwierdzonych zagrożeń.

Przy badaniu wody w kąpieliskach oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei dopuszcza się stosowanie metody alternatywnej w stosunku do metody referencyjnej określonej w przepisach, w przypadku udokumentowania równoważności wyników badania tej wody przeprowadzonego metodą alternatywną z wynikami badania wody przeprowadzonego metodą referencyjną. Uznanie metody alternatywnej w zakresie badania wody w kąpieliskach oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei za równoważną z metodą referencyjną następuje zgodnie z aktualnym wydaniem normy PN-EN ISO 17994. Badania równoważności metody alternatywnej dokonuje się w laboratoriach akredytowanych.

Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania, jakim powinna odpowiadać woda w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiei,
- 2) zakres badania wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiei,
- 3) metody badania wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiei, ze szczególnym uwzględnieniem metod referencyjnych,
- 4) sposób pobierania, przechowywania i transportu przed analizą próbek wody z kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpiei,
- 5) sposób klasyfikacji jakości wody w kąpielisku,
- 6) sposób oceny jakości wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiei,
- 7) szczegółowy sposób dokumentowania kontroli wewnętrznej,
- 8) szczegółowy sposób oceny kontroli wewnętrznej.

DODATKOWE WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z ZAPISÓW DOTYCZĄCYCH OCHRONY WÓD

Zagadnienia związane z ochroną wód są przedstawione w dziale III ustawy. Zgodnie z zapisami do celów ochrony wód zalicza się między innymi zapewnienie jakości potrzebnej do uprawiania sportu, turystyki lub rekreacji oraz wykorzystywania do kąpiei. Do realizacji celu:

- 1) organizator kąpieliska sporządza profil wody w kąpielisku, aktualizuje go i przekazuje w terminie 7 dni właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta oraz Wodom Polskim, a w przypadku kąpielisk morskich także właściwemu terytorialnie dyrektorowi urzędu morskiego, oraz podejmuje działania mające na celu obniżenie ryzyka zanieczyszczenia wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiei,
- 2) organy administracji publicznej są obowiązane udostępnić organizatorowi kąpieliska na jego wniosek informacje, które mogą być wykorzystane przy sporządzaniu profilu wody w kąpielisku,
- 3) organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonują działania określone w ustawie.

Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej i ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób sporządzania profilu wody w kąpielisku,
- 2) szczegółowy zakres informacji zawartych w profilu wody w kąpielisku i sposób ich przedstawiania,
- 3) sposób dokonywania aktualizacji profilu wody w kąpielisku.

Za udostępnienie informacji pobiera się opłatę. Opłata za udostępnienie informacji pobierana przez organ administracji:

- 1) rządowej – stanowi dochód budżetu państwa,
- 2) samorządowej – stanowi dochód budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

W tekście ustawy określone są stawki opłaty pobieranej za poszczególne działania.

Określono szczegółowe wymagania dotyczące lokalizacji punktów odprowadzania ścieków w stosunku do plaż, kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei. Dopuszczono zrzut wód opadowych lub roztopowych, wody z przelewów kanalizacji deszczowej oraz wody chłodniczej do wód powierzchniowych lub do ziemi, w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei oraz plaż publicznych nad wodami. Jednocześnie właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu wprowadzania do ziemi, w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk, miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei oraz plaż publicznych nad wodami, ścieków i wód innych niż wymienione w odpowiednim ustępie ustawy, jeżeli wystąpi istotna potrzeba ekonomiczna lub społeczna, a zwolnienie nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód.

Zamieszczono szczegółowe regulacje w zakresie lokalizacji przedmiotowych obiektów w stosunku do stref ochrony

pośredniej ujęć wody. Obiekty te powinny być uwzględniane w systemie informacyjnym gospodarowania wodami oraz dokumentacji związanej z ocenami ryzyka powodzi. Źródłami danych dla systemu informacyjnego gospodarowania wodami są rejestry i zbiory danych prowadzone przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej oraz Wody Polskie. W odniesieniu do kąpielisk jest to profil wody w kąpielisku. Organizator kąpieliska jest obowiązany przekazać Wodom Polskim, w celu zarejestrowania w systemie informacyjnym gospodarowania wodami, aktualny profil wody w kąpielisku w terminie 30 dni od jego sporządzenia.

KONTROLA JAKOŚCI

W ustawie zapisane jest, że kontrola gospodarowania wodami dotyczy między innymi stanu jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz wody w kąpieliskach i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli.

Kontrolę gospodarowania wodami w powyższym zakresie wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna. Wykonujący kontrolę są uprawnieni do:

- 1) wstępu wraz z pracownikami pomocniczymi, rzeczoznawcami i niezbędnym wyposażeniem przez całą dobę na teren nieruchomości, na której znajdują się urządzenia wodne lub prowadzona jest działalność związana z korzystaniem z wód,
- 2) przeprowadzania niezbędnych pomiarów lub badań lub wykonywania innych czynności kontrolnych w celu ustalenia, na terenie kontrolowanej nieruchomości, przestrzegania warunków wynikających z przepisów ustawy, a także stanu urządzeń wodnych,
- 3) utrwalania przebiegu i wyników oględzin za pomocą aparatury i środków technicznych służących do utrwalania obrazu lub dźwięku,
- 4) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego,
- 5) żądania okazywania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli,
- 6) wykonywania niezbędnych do celów kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i obliczeń sporządzanych na podstawie dokumentów, a w razie potrzeby żądania ich od podmiotu kontrolowanego,
- 7) sprawdzania tożsamości osób uczestniczących w kontroli,
- 8) oceny sposobu i poprawności wykonywania pomiarów dotyczących korzystania z wód przez zakład,
- 9) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach kontroli urzędowej, dokonują:

- 1) oceny jakości wody w kąpielisku pod względem spełniania wymagań określonych w przepisach:
 - a) bieżącej,
 - b) sezonowej;

- 2) klasyfikacji jakości wody w kąpielisku pod względem spełniania wymagań określonych w przepisach, określając ją jako:
 - a) niedostateczną,
 - b) dostateczną,
 - c) dobrą,
 - d) doskonałą;
- 3) bieżącej oceny jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli pod względem spełniania wymagań określonych w przepisach.

Kontrola urzędowa obejmuje:

- 1) wyznaczenie punktów pobierania próbek wody z kąpieliska do badań,
- 2) pobieranie, transport i badanie próbek wody z kąpieliska metodami określonymi w przepisach przed sezonem kąpielowym oraz w przypadku zaistnienia sytuacji mogącej powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku,
- 3) ocenę prowadzonej kontroli wewnętrznej,
- 4) ocenę i klasyfikację jakości wody w kąpielisku.

Kontrola urzędowa jest wykonywana, gdy zaistniała sytuacja mogąca powodować pogorszenie jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli. Kontrola ta obejmuje wyłącznie wyznaczenie punktów pobierania próbek wody z miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli do badań oraz pobieranie, transport i badanie próbek wody z tego miejsca metodami określonymi w przepisach.

KONTROLA WEWNĘTRZNA

Organizator kąpieliska jest obowiązany do prowadzenia kontroli wewnętrznej. W ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej organizator kąpieliska:

- 1) ustala do dnia 1 czerwca w porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym harmonogram pobrania próbek wody z kąpieliska w sezonie kąpielowym, zwany dalej „harmonogramem pobrania próbek”,
- 2) systematycznie wizualnie nadzoruje wodę w kąpielisku i wodę zasilającą kąpielisko pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób,
- 3) pobiera próbki wody w kąpielisku w punktach ustalonych z właściwym państwowym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym,
- 4) pobiera dodatkowe próbki wody w kąpielisku w terminie 7 dni po ustaniu krótkotrwałego zanieczyszczenia,
- 5) wykonuje badania wody z kąpieliska w zakresie określonym w przepisach i metodami określonymi w przepisach,
- 6) dokumentuje i przekazuje państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu wyniki badania wody w przypadku:
 - a) przekroczenia wymagań określonych w przepisach w dniu pozyskania wyniku badania,

- b) spełniania wymagań określonych w przepisach w terminie nie dłuższym niż 3 dni od dnia otrzymania wyniku badania,
- 7) informuje właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego o wystąpieniu zmian, które mogą mieć wpływ na pogorszenie jakości wody w kąpielisku, oraz o każdym zawieszeniu harmonogramu pobrania próbek w ramach kontroli wewnętrznej i jego przyczynach,
- 8) informuje kąpiące się osoby o jakości wody w kąpielisku i zaleceniach organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Organizator kąpieliska nieodpłatnie przekazuje Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu profil wody w kąpielisku w formie papierowej lub elektronicznej za pośrednictwem internetowego serwisu kąpieliskowego przed otwarciem sezonu kąpielowego. Harmonogram pobrania próbek uwzględnia terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca.

W odniesieniu do kąpieliska, w którym sezon kąpielowy nie przekracza 8 tygodni, harmonogram pobrania próbek uwzględnia terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż dwóch próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca.

Stosowanie harmonogramu pobrania próbek może być zawieszane w przypadku wystąpienia sytuacji wyjątkowej będącej zdarzeniem mającym niekorzystny wpływ na jakość wody w kąpielisku o prawdopodobieństwie występowania mniejszym niż raz na 4 lata. W terminie nie dłuższym niż 3 dni od dnia ustania sytuacji wyjątkowej należy powrócić do stosowania obowiązującego harmonogramu pobrania próbek i uzupełnić brakujące próbki nowymi. W przypadku zawieszenia stosowania harmonogramu pobrania próbek właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny sporządza sprawozdanie, przedstawiając przyczyny zawieszenia, i przekazuje je Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu celem przekazania wraz ze sprawozdaniem rocznym Komisji Europejskiej.

ZAKAZ KĄPIELI

W przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonej kontroli wewnętrznej lub urzędowej, że woda w kąpielisku nie spełnia wymagań określonych w przepisach, w szczególności wystąpienia krótkotrwałego zanieczyszczenia lub nadmiernego zakwitów sinic, państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny zobowiązuje organizatora kąpieliska, w drodze decyzji, do ustalenia przyczyny zanieczyszczenia i podjęcia działań w celu ochrony zdrowia ludzkiego i poprawy jakości wody. Państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny:

- 1) niezwłocznie podejmuje działania mające na celu ochronę zdrowia ludzkiego i w razie konieczności wprowadza zakaz kąpielii w danym sezonie kąpielowym albo tymczasowy zakaz kąpielii,

- 2) w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, zawiadamia organizatora kąpieliska i właściwego miejscowo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w celu niezwłocznego rozpowszechnienia informacji o wprowadzonym zakazie za pomocą środków masowego przekazu.

Organizator kąpieliska i właściwy miejscowo wójt, burmistrz lub prezydent miasta w dniu otrzymania decyzji rozpowszechnia informację o wprowadzonym zakazie kąpielii za pomocą środków masowego przekazu. Organizator kąpieliska w dniu otrzymania decyzji zamieszcza informację o wprowadzonym zakazie kąpielii w miejscu oznakowania kąpieliska określonym w przepisach. Państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny wprowadza, w drodze decyzji, stały zakaz kąpielii, w przypadku gdy jakość wody w kąpielisku zaklasyfikowano jako niedostateczna w 5 kolejnych sezonach kąpielowych.

W przypadku kąpielisk zlokalizowanych w częściach wód przekraczających granicę państwa lub zlokalizowanych przy tej granicy właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 1 dnia od dnia wydania decyzji, informuje wojewodę o podjętych działaniach. Wojewoda niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni od dnia uzyskania, zawiadamia odpowiednie władze państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organizator kąpieliska przekazują społeczeństwu informacje dotyczące jakości wody w kąpielisku w sposób niebudzący wątpliwości co do stwierdzonych zagrożeń.

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

Państwowa Inspekcja Sanitarna gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku kontroli jakości wody w kąpielisku. Główny Inspektor Sanitarny sporządza po sezonie kąpielowym sprawozdanie o jakości wody w kąpieliskach i przekazuje je corocznie do dnia 31 grudnia Komisji Europejskiej wraz z informacją o podjętych środkach zarządzania oraz przypadkach i przyczynach zawieszenia stosowania harmonogramu pobrania próbek w ramach kontroli wewnętrznej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi i aktualizuje internetowy serwis kąpieliskowy zawierający informacje dotyczące kąpielisk, w szczególności:

- 1) wykaz kąpielisk,
- 2) klasyfikację wody w każdym kąpielisku na przestrzeni ostatnich 3 lat oraz profil wody w kąpielisku, a także wyniki kontroli przeprowadzonej na podstawie ustawy,
- 3) bieżącą ocenę jakości wody w kąpielisku,
- 4) informację o zakazie kąpielii wraz ze wskazaniem przyczyn wprowadzenia zakazu kąpielii oraz informację o innych zaleceniach dotyczących jakości wody w kąpielisku,
- 5) ogólny opis wody w kąpielisku sporządzony w oparciu o profil wody w kąpielisku przedstawiony w języku nie-technicznym,

- 6) informacje o:
- a) możliwości występowania krótkotrwałych zanieczyszczeń,
 - b) liczbie dni, w których kąpiel była zakazana w czasie poprzedniego sezonu kąpielowego z uwagi na krótkotrwałe zanieczyszczenie,
 - c) ostrzeżeniu o każdym występującym lub przewidywanym krótkotrwałym zanieczyszczeniu – w przypadku wód w kąpieliskach, w których można spodziewać się wystąpienia takich zanieczyszczeń,
- 7) dane o rodzaju oraz spodziewanym czasie trwania sytuacji wyjątkowej, której występowania nie przewiduje się przeciętnie częściej niż raz na 4 lata.

Organizator kąpieliska wprowadza do internetowego serwisu kąpieliskowego dane o temperaturze wody, temperaturze powietrza i sile wiatru.

BADANIA LABORATORYJNE

Badanie pobranych próbek wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli mogą wykonywać:

- 1) laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 2) laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Udokumentowany system jakości prowadzonych badań wody powinien być zgodny z wymaganiami zawartymi w normie PN-EN ISO/IEC-17025.

Zatwierdzenie jest dokonywane każdego roku przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego na podstawie:

- 1) zaświadczenia potwierdzającego przeszkolenie przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej osób pobierających próbki wody do badań albo certyfikatu laboratorium w zakresie pobierania próbek wody,
- 2) wykazu badań prowadzonych przez laboratorium oraz dokumentacji potwierdzającej poprawność badań,
- 3) zestawienia wyników i oceny biegłości badań wykonanych nie później niż 2 lata od dnia wystąpienia o zatwierdzenie.

Określa się dwustopniowy system zapewnienia jakości badań obejmujący:

- 1) wewnętrzną kontrolę jakości wyników badań,
- 2) zewnętrzną kontrolę jakości wyników badań realizowaną przez udział w badaniach biegłości.

W przypadku zmiany normy PN-EN ISO/IEC-17025 zatwierdzenie jest wykonywane zgodnie z wydaniem normy obowiązującym w momencie wykonania badań biegłości. Organizator badań biegłości powinien postępować zgodnie z wymaganiami zawartymi w normie PN-EN ISO/IEC 17043. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może dokonać kontroli laboratorium przed zatwierdzeniem w zakresie zgodności systemu jakości prowadzonych badań z wymaganiami zawartymi w normie PN-EN ISO/IEC-17025.

ZGŁOSZENIA WODNOPRAWNE

Zgłoszenia wodnoprawnego wymaga między innymi:

- wykonanie pomostu o szerokości do 3 m i długości całkowitej do 25 m, stanowiącej sumę długości jego poszczególnych elementów;
- wykonanie kąpieliska lub wyznaczenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli, w tym na obszarze morza terytorialnego.

Jeżeli realizacja dwóch lub więcej przedsięwzięć skutkuje przekroczeniem parametrów określonych dla tych przedsięwzięć, organ właściwy w sprawach zgłoszeń wodnoprawnych orzeka, w drodze decyzji, o obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

Wydanie pozwolenia wodnoprawnego lub przyjęcie zgłoszenia wodnoprawnego następuje także przed dokonaniem zgłoszenia budowy lub wykonania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Niedopełnienie formalności wiąże się z zapisanymi w ustawie sankcjami karnymi.

PODSUMOWANIE

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne stara się uporządkować problemy będące konsekwencją wieloletniego lekceważenia problemów narastających przez wiele lat niedomówień, między innymi w rezultacie wcześniejszych poławicznych regulacji zawartych w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. „Prawo wodne” [2]. Pomijanie niekonsekwencji tej regulacji w późniejszych regulacjach [3, 4, 5] doprowadziły do sytuacji, że zamiast relatywnie prostych korekt konieczne było wprowadzenie zasadniczych zmian w systemie prawnym. Lekceważenie dotychczasowych niedomówień doprowadziło do sytuacji, gdy w nowej regulacji starano się zawrzeć wszystkie elementy, w tym charakterystyczne dla typowych regulacji wtórnych. W efekcie sama ustawa stała się książką o objętości kilkuset stron. Ostatecznie (m.in. w wyniku korekt wprowadzanych do w miarę spójnego tekstu w trakcie uzgodnień międzyresortowych) przyjęta regulacja wykazuje szereg niedomówień i niekonsekwencji.

Oceniając ustawę w aspekcie organizacji kąpielisk trzeba podkreślić, że zawarte w niej regulacje powinny skutkować przede wszystkim poprawą bezpieczeństwa sanitarnego użytkownika. Jednocześnie jednak wprowadzone rozwiązania są bardzo szczegółowe, a zapisy rozproszone w bardzo obszernym opracowaniu. W aspekcie odbiorcy regulacji na poziomie lokalnym trzeba podkreślić brak spójności zapisów. Bardzo ważne regulacje rozrzucone są po całym tekście opracowania, co utrudnia czytelność i stwarza realne zagrożenie ominięcia niektórych ważnych elementów. To z kolei zagrożone jest konkretnymi sankcjami prawnymi. Nie można pominąć znaczenia efektu psychologicznego wynikającego z czegoś nowego, dotychczas nieznanego (?), nie wchodząc w to, do jakiego stopnia nowe regulacje w rzeczywistości skomplikują konieczne działania.

Oczywiście gminy jednoznacznie zdominowane przez turystykę wodną dadzą sobie radę z rozwiązaniem problemów wynikających z organizacji kąpielisk, jednak istnieje przecież potrzeba uporządkowania warunków korzystania z wody w licznych miejscach służących zapewnieniu potrzeb miejscowej ludności. Stan bezpieczeństwa korzystania z lokalnych zasobów wodnych nie może być traktowany jako zadowalający. Można żywić obawy, że działania będą sprowadzać się do organizacji miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, względnie rezygnować z organizacji kąpielisk. W tym aspekcie mogłoby być pomocne przygotowanie zwartej instrukcji postępowania.

LITERATURA

1. Dziennik Ustaw 2017 r., poz. 1566.
2. Dziennik Ustaw 115/2001 z późniejszymi zmianami.
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska”. Dziennik Ustaw 62/2001 z późniejszymi zmianami.
4. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Dziennik Ustaw 72/2001 z późniejszymi zmianami.
5. Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej. Dziennik Ustaw 9/1997 z późniejszymi zmianami.